

Politická situace na Slovensku v roce 2020

Lukáš Doležal

Parlamentní volby 29. února 2020 provázelo jasné vymezení opozice proti korupci, vládě Roberta Fica a celkové situaci v zemi po vraždě novináře **Jána Kuciaka** v roce 2018.

Scénáře, že by neonacistická **Ľudová strana Naše Slovensko** (ĽSNS) mohla dosáhnout až na 13 % se nakonec nepotvrdily a Kotlebovci skončili s necelými 8 % na čtvrtém místě; jedná se velmi podobný výsledek jako v roce 2016.

Vinou bezprecedentního tříštění hlasů, kdy se do slovenské Národní rady nedostaly maďarské strany, (**Maďarská komunitná spolupatričnosť** – MKÖ–MKS a **MOST – HÍD**), **Kresťanskodemokratické hnutie** (KDH). **Slovenská národná strana** (SNS), ani koalice **Progresívne Slovensko-SPOLU** způsobilo, že ĽSNS nakonec získala o tři mandáty navíc oproti minulým parlamentním volbám. **SMERu – sociálne demokracii** tak z parlamentu vypadly tři¹ strany, které s ním tvořily vládu mezi roky 2016–2020.

Jednoznačným vítězem voleb se stalo hnutí **OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti** (OĽANO) Igora Matoviče, dříve člena **Slobody a Solidarity** (SaS), který založil vlastní hnutí OĽANO po rozkolu s předsedou SaS Richardem Sulíkem. Matovič už jako člen SaS proslul teatrálními akcemi, a i v kampani před parlamentními volbami se vydal do francouzského Cannes, kde natočil luxusní vilu člena SMERu **Jána Počiatka** a označil ji za majetek Slovenské republiky.

PS-SPOLU představovalo úspěšnou koalici v roce 2019. Nejdříve vyslalo svoji bývalou místopředsedkyni **Zuzanu Čaputovou** do Prezidentského paláce a pak vyhrálo volby do Evropského parlamentu se ziskem 20,11 %. Nicméně letos společná kandidátka získala jenom 6,96 %, což na křesla v Národní radě nestačilo, protože na Slovensku je hranice pro volební koalice 7 %.

Tento neúspěch znamenal rezignaci dosavadního předsedy **Michala Trubana**, který posléze na předsedu kandidoval znovu proti **Ireně Biháriové**. Trubanová vyzývatelka nakonec bývalého předsedu porazila o pět hlasů. Novou hlavu strany nevolili všichni členové, ale pouze delegáti (zakládající členové a zástupci buněk a platform PS).

Po volebním neúspěchu skončil v politice i předseda SPOLU **Miroslav Beblavý**). Zajímavostí je, že v Evropském parlamentu je SPOLU ve skupině Evropské lidové strany a PS v Obnově Evropy.

Volby v roce 2020 znamenaly rozkol ve SMERu, který vyhrál poslední čtyři parlamentní volby. Po volební porážce, kdy SMER skončil na druhém místě za OĽANO, odešel ze strany bývalý slovenský premiér Peter Pellegrini a oznámil založení nové strany **HLAS – sociálna demokracia**. Spolu s ním odešlo deset (z celkového počtu třiceti osmi) poslanců zvolených za SMER.

Za očekávání skončila i strana bývalého prezidenta **Andreje Kisky Za ľudí**. Na rozdíl od PS-SPOLU, ale potřebnou hranici překročila se ziskem 5,77 %.

Současnou vládu tedy tvoří OĽANO, SaS, Za ľudí a nacionálně-populistické uskupení **Sme rodina**. Navzdory odstranění SMERu z exekutivy, současný kabinet zosobňuje značně konzervativní hodnoty. Na kandidátce OĽANO byla například zvolena aktivistka za zpřísnění potratů Anna Záborská. Slovenskou politickou scénu také rozvířila zpráva o plagiátorství kvalifikačních pracích předsedy SME rodina **Borise Kollára** a premiéra **Igora Matoviče**.

¹ Spolu s MOSTEM-HÍD a SNS ještě strana Sieť, která se účastnila třetí Ficovy vlády.